

Az MNB tovább erősíti a bankrendszer sokkellenálló képességét

Az MNB makroprudenciális politikája nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a bankrendszer a jelenlegi bizonytalan makrogazdasági környezet mellett is stabilan töltsön be gazdaságfinanszírozó szerepét. A felmerülő ciklikus és strukturális rendszerkockázatokat a prudenciális keretek folytatódó fejlesztése kezelheti a következő lépésekkel: a tőkepufferek és finanszírozási elvárások kockázatarányos előírása, az elsőlakás-vásárlók alacsonyabb önerőelvárása, a klímaváltozás okozta pénzügyi stabilitási kockázatok szabályozói keretrendszerbe való beépítése, valamint az árnyékbanki tevékenységek fokozott monitoringja.

Az MNB publikálta 2023. évi Makroprudenciális jelentését, amely az elmúlt egy év makroprudenciális intézkedéseit, a piaci szereplők alkalmazkodását és a szabályozói lépések hatásait ismerteti. Kiemelt témaként foglalkozik a makroprudenciális tőkepufferek elmúlt időszakbeli és tervezett alakulásával, a fiatal elsőlakás-vásárlók lakáshoz jutási lehetőségeinek a hitelfelvételhez minimálisan szükséges önerő csökkentése útján történő támogatásával, az éghajlatváltozás potenciális pénzügyi rendszerkockázataival, valamint az árnyékbanki rendszerkockázatokkal és ezek kezelésével.

A 2023. évi kiadvány a következő fő üzeneteket tartalmazza:

1. A magas infláció letörésére irányuló szigorú monetáris politikai kondíciók és a továbbra is bizonytalan makrogazdasági kilátások mellett az anticiklikus tőkepufferráta (CCyB) meghatározása során vizsgált indikátorok rövidtávon a ciklikus és a lakáspiaci túlfűtöttséggel összefüggő rendszerkockázatok enyhülését jelzik. Mindezekre tekintettel az MNB az eredetileg 2023. július 1-jétől aktíváló CCyB előírás egyévvvel történő elhalasztásáról döntött, így a tőkepuffer 2024. július 1-jétől lép hatályba 0,5 százalékos szinten.
2. A magas infláció és a megnövekedett hitelkamatok ellenére sem látható a hitelfelvevők túlzott eladósodottsága. Bár a magasabb jövedelmi megterheltség mellett nyújtott lakáshitelek új hitelekben belüli súlya emelkedett, ezt főként a hitelezés lassulásából eredő technikai hatás okozza, volumenük ugyanis csökkent és rendszerkockázatra továbbra sem utal. A lakáshitelezés visszaesésével együtt a lakóingatlan-fedezetek átlagos megterheltsége is csökkent. Az adósságfék limitek közelében eladósodó hitelfelvevők jelentős alkalmazkodása továbbra sem látható. A magas inflációra és az ahhoz kapcsolódó gyors nominális béremelkedésre tekintettel, az adósságfék-előírások hatékonyságának fenntartása érdekében az MNB megemelte a szabályozás jövedelmi és úgynevezett *de minimis* küszöbértékeit.
3. Az elmúlt évek lakásár-emelkedése okán a fiatal elsőlakás-vásárlóknak az egyéb lakásvásárlókhoz képest egyre nehezebbé vált a lakáshitel-felvételhez szükséges önerő előteremtése, miközben hitelkockázatuk az átlagosnál alacsonyabb lehet. Ez széleskörű negatív másodkörös hatásokkal is járhat. Erre tekintettel az MNB az elsőlakás-vásárlók esetén eltérő, alacsonyabb önerőelvárást lehetővé tevő, 90 százalékos hitelfedezeti mutató (HFM) limit közeljövőbeli alkalmazását tervezi.
4. Az elmúlt években az MNB intézkedéseinek támogatásával széles körben elterjedő, hosszú távra rögzített kamatozású lakáscélú hitelek növelik a pénzügyi stabilitást a törlesztőrészletek volatilitásának mérséklése útján. A jelenlegi magas kamatkörnyezetben azonban a hitelfelvevők az alacsony hazai hitelkiváltási aktivitás miatt hosszú időre beragadhatnak a magas kamatterhekbe, ezért az MNB javasolja az előtörlesztéshez és hitelfelvételhez kapcsolódó, nemzetközileg is magas költségek és adminisztrációs terhek jogszabályi eszközökkel való mérséklését.

5. A kereskedelmiingatlan (CRE) hitelezéssel összefüggő kockázatok jelenleg nem tekinthetők túlzott mértékűnek, de előretekintve pénzügyi stabilitási kockázatok épülhetnek fel a piacon. Ezt megelőzendő indokolttá vált a koronavírus-járvány kitörésekor határozatlan időre felfüggesztett rendszerkockázati tőkepuffer (SyRB) 2024. július 1-jétől történő, preventív célú újraaktiválása, mellyel erősödik a bankok sokkellenálló képessége.

6. A bankrendszer likviditási és finanszírozási pozíciója továbbra is megfelelő. A bankok a likviditásfedezeti ráta (LCR) előírást biztonságos pufferekkel teljesítik, az elmúlt évekhez képest jelentős változás nem látható. Az év eleji nemzetközi banki csődeseményekre is tekintettel az MNB felügyeleti hatáskörében megerősítette a bankok likviditási követelményeit. A bankok a nettó stabil finanszírozási előírást (NSFR) stabilan teljesítették az elmúlt egy évben. A magas kamatkörnyezet ügyfélbetétek árazásában való korlátozott mértékű és lassabb megjelenése viszont hosszabb távon finanszírozási kockázatot jelenthet. Az MNB makroprudenciális finanszírozási előírásait a bankrendszer továbbra is megfelelő pufferekkel, kedvező forrászerkezettel teljesíti, így a finanszírozási helyzet nem korlátozza a hitelezés fenntartását.

7. A jelzáloglevél-piac további fejlesztése érdekében az MNB 2022 nyarán több módosításról döntött a Jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató (JMM) előírás keretében a befektetői kör bővítése és a forint lejáratú összhang további erősítése érdekében, amit azonban az aktuális bizonytalan gazdasági és tőkepiaci helyzet okán 2022 végén határozatlan időre elhalasztott. 2023. szeptemberben a kibocsátások adminisztratív időigényére és a jelzáloghitelezés visszaesésére tekintettel az eredetileg 2023. október 1-jén életbe lépő, a deviza jelzáloglevél-alapú forrásokra vonatkozó zöld elvárás is 1 évvel elhalasztásra került. A tervezett szigorítások bevezetésének ütemezéséről a tőkepiaci feltételek alakulásától függően dönthet az MNB.

8. Az MNB továbbra is kiemelt figyelmet fordít az éghajlatváltozásból eredő pénzügyi stabilitási kockázatok értékelésére és kezelésére. A zöld kockázatok és klímavédelmi szempontok figyelembevételére a hazai makroprudenciális eszköztárban is megkezdődött, első körben a JMM előírásban a zöld jelzáloglevelek kedvezményes figyelembevételére útján. Ezen kívül 2023. áprilistól a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitelek (MFL) esetében is megjelentek a zöld hitelcélok, melyek elérését a hitelnyújtók általi díjátvállalás és potenciális kamatkedvezmény támogatja. Az adóssághék-szabályok zöld szempontú alkalmazására is egyre több nemzetközi példa akad, aminek hazai lehetőségeit az MNB szintén vizsgálja.

9. Az elmúlt évtizedben a kevésbé szabályozott és potenciális rendszerkockázatot jelentő árnyékbankrendszer hitelintézeti szektorhoz viszonyított mérete jelentősen nőtt globálisan, amihez a bankszektor erősödő szabályozása és az új technológia megoldások nembanki intézmények általi erősebb kihasználása is hozzájárult. A hazai pénzügyi rendszerben az árnyékbanknak tekinthető kockázatok jelenléte jelenleg korlátozott az EU magországaiban látottakhoz képest. Az árnyékbanki tevékenységek mérete és a hazai bankok ezekből eredő kockázatoknak való alacsony kitettsége miatt érdemi rendszerkockázat nem azonosítható.

- [Sajtóprezentáció](#)
- [Makroprudenciális jelentés 2023](#)
- [A jelentés ábrái](#)

Sajtókapcsolat:

- +36 1 428 2600
- sajto@mnb.hu

Eredeti tartalom: Magyar Nemzeti Bank

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/7546/az-mnb-tovabb-erositi-a-bankrendszer-sokkellenallo-kepesseget/>